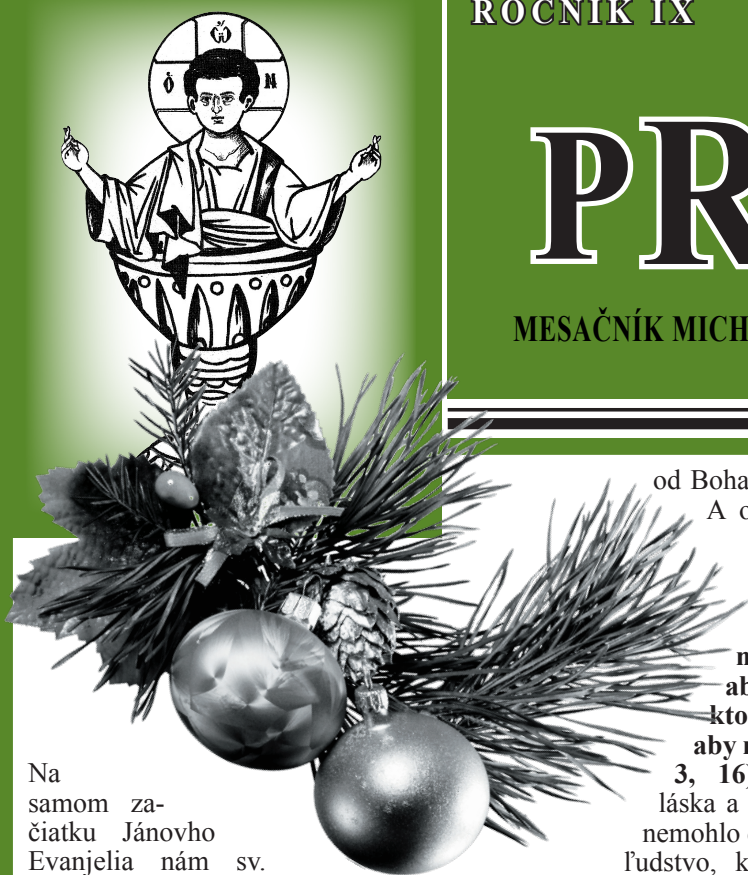

PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKO - KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

Na samom začiatku Jánovho Evanjelia nám sv. Ján Evanjelista zvestuje Slovo, Ktoré bolo u Boha a To Slovo bolo Boh. To Slovo bolo od počiatku, Ním povstalo všetko, a v tom Slove bol život! I toto Slovo prišlo medzi

od Boha, svojho Stvoriteľa?! A odpoveď nám znovu dáva slovo Božie, keď hovorí: „**Boh tak miloval svet, že dal Svojho Jednorodeného Syna, aby nezhynul nik, kto verí v Neho, ale aby mal život večný**“ (Jn 3, 16). Nevypovedateľná láska a milosrdenstvo Božie nemohlo dopustiť, aby človek, ľudstvo, ktoré stvoril Hospodin., aby ten človek, ktorému dal postavenie len o čosi menšie od anjelov, ktorého obdaroval dušou stvorenou na Boží obraz, aby tento človek bol zotročený diablom a pred-

Adam s Evou odišli od Hospodina Boha, a kvôli hriechu sme ostali sirotami v tomto svete, Christos Svojím príchodom a radostným Svojím Narodením, všetkým tým, ktorí uverili v Neho, ktorí sa cez Krst a Pokánie nanovo zrodili pre Boha, daruje Svoju nebeskú blahodať, a robí ich Božími deťmi a dedičmi nebeského Kráľovstva.

„**Nebojte sa, ... dnes sa vám v meste Dávidovom narodil Spasiteľ Christos Hospodin**“ (Lk 2, 10*).

Bohom požehnané prežitie sviatkov Christovho narodenia v duchovnej radosť a rodinnej pohode Vám a Vaším blízkym praje jerej Dušan N. Tomko

A SLOVO SA TELOM STALO...

nás, ako hovorí Evanjelium - **A Slovo sa telom stalo, a prebývalo medzi nami!, ... plné milosti a pravdy (Jn 1,1*)**.

Slovo prijalo na seba ľudské telo - Sám Syn Boží, Ktorý nemá počiatku, tak ako Otec i Duch Svätý, stal sa človekom, tak ako to denne vyznávame vo Viruju - „**voplotivšahosja ot Ducha Svjataho i Mariji Divi i vočelovičasja**“ - Ktorý prijal telo z Ducha Svätého a Devy Márie a stal sa človekom.

Aké nepochopiteľné, úžasné, ale predovšetkým spasiteľné je toto tajomstvo!

Ako spievame v stichoch sviatkov Christovho Narodenia - Anjeli nedokážu pochopiť toto prevelké tajomstvo, ktoré si teraz vo viere pripomíname a slávime. Veď Ten, Ktorý nemá počiatku, prijíma začiatok ako obyčajný človek a ako malé dieťa prichádza do tohto sveta. Ten, Ktorý je Beztelesný prijíma telo, stáva sa človekom a predsa neprestáva byť Bohom. Ten, pred Ktorým sa trasú Cherubíni a Serafini a zakrývajú pred ním svoju tvár, Hospodin Mocností, ako malé, krehké dieťa prichádza do tohto sveta.

Anjeli nerozumejú a divia sa, prečo Stvoriteľ neba a zeme zostupuje z trónu Svojej velebnosti a prichádza k človeku, ktorý sám zo svojej vlastnej vôle odišiel

ný na večné muky... A tak, Slovo sa telom stalo!

Slovo sa telom stalo, a to preto, aby z nás pozemšťanov urobilo obyvateľov neba. Aby nás z blata zeme vynieslo na nebesia, aby z nás hriešnych urobilo svätých. Aby nás od smrti priviedlo k nesmrteľnosti, aby nás oslobodilo z otroctva hriechu a diabla, a darovalo nám slobodu Božích detí. Aby nás urobilo synmi a dcérami Božími, hodnými zdediť Kráľovstvo nebeské.

Toto veľké nepochopiteľné mystérium, tajomstvo, sa udialo v tú tichú betlehemskú noc, keď nehom zaznel hlas anjelov: „**Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľudom dobrej vôle**“ (Lk 2, 14).

Boh prišiel medzi nás, lebo nás miloval. Dokonca, Seba Samého obetoval za hriešny ľudský rod.

Namiesto kliatby, ktorá bola nad ľudstvom od času, keď

Návšteva Jeho Blaženosti metropolitu Kryštofa s doprovodom v Moskve

V dňoch 19. - 22. 11. 2011 pobývala delegácia našej miestnej cirkvi, vedená Jeho Blaženosťou metropolitom Kryštofom, ktorého sprevádzal michailovsko - košický arcibiskup Juraj a jeho osobný sekretár, archim. Serafim (Šemiatovský), v Moskve, kde sa zúčastnila liturgických osláv 65. narodenín Jeho Svätosti, moskovského patriarchu Cyrila.

Počas svojho pobytu v Moskve mali Blaženejší metropolita a jeho doprovod možnosť viackrát sa stretnúť s patriarchom Cyrilom a rokovať s ním o otázkach vzájomných vzťahov našich cirkví a o situácii Pravoslávia vo svete.

Vrcholom slávnosti bola svätá liturgia v chráme Christa Spasiteľa v Moskve, v nedeľu, 20. 11. 2011, ktorú okrem jubilanta, patriarchu Cyrila, spoliužili aj gruzínsky patriarcha - katholicos Eliáš II., hlava Poľskej pravoslávnej cirkvi metropolita Sáva, predstavitelia rumunskej, bulharskej a srbskej cirkvi, členovia doprovodu najvyšších predstaviteľov miestnych cirkví a takmer dvesto biskupov Ruskej pravoslávnej cirkvi.

Prítomní hierarchovia a veriaci sa zároveň poklonili pásu Presvätej Bohorodičky, ktorý v tých dňoch prebýval ako požehnanie Vatopedského monastiera na Athose v Rusku.

Súčasťou oficiálneho programu bolo aj stretnutie najvyšších predstaviteľov miestnych cirkví a členov ich doprovodu s biskupskou hodnosťou s predstaviteľom Ruskej Federácie D. Medvedevom.

Katechéza k Roku rodiny - December 2011

PRAVOSLÁVNÝ KREŠŤAN A INTÍMNÝ ŽIVOT

Veriaci aj neveriaci sa iste zhodnú, že sexualita je jedným zo základných a určujúcich prvkov ľudského života. Dobré to vedia aj tvorcovia reklám, zábavy a umenia, takže sme v posledných desaťročiach doslova bombardovaní zo všetkých strán nárázkami na intimitu. Módne slogany typu „uži si“, „neviaž sa“, „veď ty za to stojíš“ sa na nás hrnú z televízie, internetu a periodík. Hrdinami súčasného sveta sú takzvané celebrity, ktoré bez akejkoľvek hanby verejne rozoberajú svoj zhýralý intímny život. Časté striedanie partnerov sa všeobecne považuje za normu, vyjadrenie ľudskej slobody a cestu k naplneniu zmyslu života, ale svet je pritom plný ľudí, ktorí sú aj napriek bohatému intímnemu životu osamelí, nešťastní a vnútorne prázdni.

Prečo? Ľudská sexualita má totiž dve zložky.

Tá prvá, pudová, je vyjadrením prirodzenej, dobrej a Bohom danej snahy všetkých živých bytostí zaistiť materiálne pokračovanie biologického života.

Človek ju zdieľa so všetkými zvieratami. Práve na túto pudovú zložku ľudskej intimity, na ktorú sme všetci citliví, s veľkým úspechom útočia s účelom zarobiť si, čo najviac peňazí falošný lžiporoci súčasného konzumného spôsobu života.

Z Písma Svätého sa však dozvedáme, že nie sme len akýmisi dokonalejšími zvieratami, ale že sme predovšetkým osobami, stvorenými na Boží obraz a povolanými dorastať do Božej podoby; že sme bytosťami, v ktorých je neoddeliteľne spojená zložka materiálna, telesná, so zložkou duchovnou. Nie sme iba jednotlivcami, samostatnými biologickými jednotkami, ktoré musia bojovať za uspokojenie svojich pudových potrieb, ktoré v konečnom dôsledku nemôžu zbaviť človeka tragédie smrti. V súlade s Božím zámerom sme osobami, duchovne - telesnými bytosťami, ktoré sú povolané žiť a realizovať sa v spoločenstve s osobným Bohom a druhými ľuďmi.

Ľudská sexualita teda má aj druhý, duchovne - telesný rozmer, ako jeden zo spôsobov vytvárania spoločenstva s druhými osobami. Preto je v Písme Svätom synonymom pre intímny život sloveso „poznať“ (napr. 1. Mojžišova 4, 1 či Matúš 1, 25), ktoré znamená získať dokonalé poznanie a prijatie toho druhého v jeho duchovnej a telesnej plnosti, v jeho sile

aj slabosti, úplné odovzdanie sa druhej ľudskej osobe a zároveň aj jej prijatie v jej celistvosti. Poznanie druhej ľudskej bytosti tak znamená prekročenie vlastnej

sebeckej obmedzenosti a životodarné vy-kročenie k spoločenstvu, ktoré je v súlade s Božím plánom pre človeka; s plánom, ktorý vedie k pravému životu za hranicami neudržateľného biologického prežitia.

Zúženie ľudskej intimity iba na jej pudovú zložku je teda vo svojej podstate hlboko hriešne. Pod pojmom hriech tu nerozumieme len prestúpenie Božieho zákona, ale predovšetkým spôsob života, ktorý sa „míňa s cieľom“ (toto je doslovný preklad gréckeho slovesa hamartanein, čiže hrešiť).

Hriech je spôsob života, ktorý odmieta Boží plán s človekom a tak popiera Boha ako zdroj svojho bytia. Hriech nutne vedie ku smrti, nie ako trest, ale ako logický dôsledok odmietnutia pravdy o sebe samom a uzatvorenia sa do svojej konečnosti. Človek, ktorý prežíva svoju sexualitu iba v jej pudovej forme, sa uzatvára do svojho sebestva a vníma druhých ľudí, nie ako osoby v ich plnosti, ale iba ako akési nahraditeľné nástroje k uspokojeniu vlastných potrieb. Pudové prežívanie intimity tak neustále prehlbuje tragédiu našich prarodičov Adama a Evy, ktorú nazývame prvotným hriechom, a ktorá nie je nič iné, ako snaha posadiť vlastné obmedzené a sebecké Ja na Boží trón.

pokračovanie na str. 3.

dokončenie zo str. 2.

Táto snaha nahradiť Boha ako princíp Bytia sebou samotným vedie k roztrhnutiu a hlbokému vnútornému zraneniu ľudskej prirodzenosti, k odpojeniu sa od Zdroja životodarnej energie, ktoré končí smrťou.

Z druhej strany človek, ktorý prežíva dar intimity v jej duchovne - telesnom rozmere, sa otvára cez dokonalé poznanie druhej ľudskej osoby možnosti prekročenia svojej obmedzenosti a svojho zhubného a smrtonosného sebeckta. Takýto človek sa učí vytváraním spoločenstva, ktoré je plodom prijímajúcej a odovzdávajúcej sa lásky, vstupovať do novej dimenzie skutočného života, ktorý nie je ohraničený smrťou, a ktorý nám každému ponúka Boh vo Svojom milovanom Synovi a Jeho Tele, ktorým je Cirkev.

Intímny život muža a ženy prežívaný v jeho duchovne - telesnej plnosti teda nie je ničím nečistým, ale môže byť posvätným a posväcujúcim telesným plodom lásky, ktorá poznáva, premieňa, odovzdáva sa a prijíma. Toto poznanie, ak má byť plné, dokonalé a skutočné, však so sebou nesie aj zodpovednosť za život toho, ktorého spoznávam, zvlášť, keď je spojené so schopnosťou vytvorenia nového života, s možnosťou priviesť na svet novú ľudskú bytosť.

Plná, prirodzená a zodpovedná realizácia Božieho daru intímneho života je tak možná iba v posvätnom zväzku manželstva, požehnaného Cirkvou, cez ktoré sa dvaja ľudia zaväzujú k spoločnej ceste životom v dobrom i zlom, vo vzájomnej úcte, dôvere, vernosti, láske a zodpovednosti jeden za druhého. Akékoľvek iné mimomanželské prežívanie intimity je nutne hriechne, čiže „míňa sa s cieľom“, pretože odmietnutie prevzatia úplnej zodpovednosti za život druhého, ktorého poznám, ktorému sa plne odovzdávam, ktorého prijímam v jeho celosti, akékoľvek odmietnutie zodpovednosti za možnosť vytvoriť nový život, inými slovami, odmietnutie manželského zväzku, je skrytým sebecktvom, ktoré znovu pred človekom uzatvára bránu života.

Svätá všeobecná Pravoslávna Cirkev Christova, vedená Duchom Svätým a živou skúsenosťou jej členov s životom podľa Evanjelia, ktorú nazývame tradíciou, vždy považovala intímny život kresťanských manželov za posvätný. Ved' aj preto nezabráňuje ženatým mužom, aby prijímali kňazskú službu.

Pravoslávna cirkev sa vyvarovala tragického omylu, do ktorého upadli západní kresťania, keď začali pod vplyvom niektorých mylných teologických a filozofických názorov považovať manželskú intimitu za akési nutné zlo, za „dovolený hriech“, ktorý vraj Boh trpí, aby sa zachoval ľudský rod. Tento názor v podstate obmedzuje manželskú intimitu opäť iba na jej pudovú zložku a zbavuje ju jej

posväcujúcej duchovno - telesnej dimenzie. Takéto vytesnenie a vlastne aj odmietnutie posväcujúceho rozmeru Božieho daru intímneho života manželov, našlo svoje dokonalé vyjadrenie v zotročujúcom a hlboko pokryteckom viktoriánskom puritánstve 19. storočia a nakoniec doviedlo traumatizovanú západnú spoločnosť 20. a 21. storočia k obsesii (utkvelej posadnutosti) ľudskou intimitou.

Jej konečným tragickým dôsledkom je mylné odmietnutie Boha ako akéhosi krutého, zväzujúceho tyрана, a tiež degradácia sexuality na obyčajný obchodný artikel, ktorý za sebou zanecháva rozvrátené manželstvá, neúplné rodiny a prázdnych, osamelých, vyhorieťch a predčasne starých ľudí, chorých telom aj duchom.

Ako to vyjadril nedávno zosnulý aténsky arcibiskup Christodulos vo svojich príhovoroch k mladým ľuďom, pre pra-

voslávnych kresťanov je intímny život manželov predovšetkým veľkým darom, ktorým sa vo vzájomnej láske manželia obdarúvajú; počatie nového života je plodom, nie cieľom, intímneho života manželov. Preto sa aj manželia, ktorí nemôžu mať deti, môžu radosť z posvätnosti svojej intimity. Posväcujúci rozmer telesnej intimity kresťanských manželov však nefunguje automaticky a magicky, aj on sa pod vplyvom našej slabosti a egoizmu môže stať znova len hriechnym, „cieľom sa míňajúcim“ uspokojovaním vlastných pudových potrieb, ak stratí zo zreteľa tajomstvo osoby toho druhého.

Intimita kresťanských manželov je vzájomný dar, ktorého posväcujúcu možnosť a dimenziu sa obidvaja učia hľadať vo veľkom tajomstve nesebeckej lásky celý život.

vľadyka JURAJ,
arcibiskup michalovsko - košický

Predstavitelia miestnych cirkví podpísali spoločné komuniké, v ktorom sa vyjadrujú k aktuálnym problémom života Pravoslavia.

Blaženejší metropolita Kryštof s doprovodom navštívil aj „podvorie“ (cirkevné zastupiteľstvo) našej cirkvi pri Moskovskom patriarcháte, ktoré je situované pri Moskovskom chráme svätého Mikuláša v Kotelnikách.

Komuniké zo stretnutia predstaviteľov 7 miestnych pravoslávnych cirkví v Moskve

Dňa 21. novembra sa hlavy a predstavitelia 7 miestnych pravoslávnych cirkví - Antiochijskej, Ruskej, Gruzínskej, Rumunskej, Bulharskej, Poľskej a Pravoslávnej cirkvi v českých zemiach a na Slovensku - stretli pri príležitosti osláv 65. výročia narodenia moskovského patriarchu a celej Rusi Cyrila.

Tohto stretnutia sa zúčastnili: patriarcha moskovský a celej Rusi Cyril, katolíkos a patriarcha celej Gruzie Eliáš II., metropolita varšavský a celého Poľska Sáva, metropolita českých zemí a Slovenska Kryštof, metropolita filippopolský Nifon (Antiochijský patriarchát), metropolita targovitský Nifon (Rumunská pravoslávna cirkev), metropolita vidinský Dometián (Bulharská pravoslávna cirkev).

Stretnutie predchádzala slávnostná archijerejská liturgia v patriarchej katedrále Christa Spasiteľa v Moskve, konaná pri príležitosti 65-tich narodenín patriarchu Cyrila.

pokračovanie na str. 4.

Všetci spoločne poďakovali Bohu za túto možnosť stretnutia a tiež osobne pozdravili najvyššieho predstaviteľa Ruskej pravoslávnej cirkvi a zapriali mu mnohé a požehnané roky a pomoc Božiu v jeho službe.

Predstavitelia sesterských miestnych cirkví východoeurópskeho regiónu vzájomne svedčili o spoločne prežitej historickej skúsenosti.

Každá z týchto cirkví na sebe viac, či menej, okúsila útlak bezbožných politických systémov. V súčasnej dobe má každá z nich dočinenia s novými výzvami, ktoré by mali nahradiť protináboženské ideológie a s nimi spojenú sekularizáciu, propagandu idey, že všetko je dovolené, kultu konzumného spôsobu života a rozklad morálnych hodnôt.

Účastníci stretnutia podčiarkli dôležitosť misionárskeho pôsobenia Cirkvi a vyjadrili podporu rozšírenia dušpastierskej služby a jej sociálneho rozmeru v rámci konštruktívnej spolupráce so zdravými spoločenskými silami.

Vo svojom vzťahu k spoločnosti Cirkve

nezabúda na prežité prenasledovania a cení si získanú slobodu.

Zástupcovia miestnych cirkví, ktorí prežili ťažké historické podmienky, vyjadrili solidaritu s cirkvami Blízkeho východu a v Konštantínopole, na základe iniciatívy hláv tamojších cirkví. Tieto stretnutia pomohli aktivizovať medzipravoslávnu spoluprácu vo veci situácie kresťanov na Blízkom východe a obrátiť pozornosť svetového spoločenstva na problémy diskriminácie kresťanov v tomto regióne.

Účastníci stretnutia zdôraznili význam nedávnych regionálnych stretnutí predstaviteľov a zástupcov miestnych cirkví, ktoré sa konali na Cypre, v Jordánsku a v Konštantínopole, na základe iniciatívy hláv tamojších cirkví. Tieto stretnutia pomohli aktivizovať medzipravoslávnu spoluprácu vo veci situácie kresťanov na Blízkom východe a obrátiť pozornosť svetového spoločenstva na problémy diskriminácie kresťanov v tomto regióne.

Je množstvo krajín sveta, ktoré ukrývajú významné a pre nás tak vzácne duchovné miesta. Pred dvoma rokmi pravoslávny veriacim našej cirkevnej obce v Sobranciach doprial Hospodin navštíviť zaujímavé miesta v Poľsku. Túto duchovnú púť sme ukončili v známom ženskom monastieri na hore Grabarke.

Zanechala v nás hlboké dojmy a túžbu opäť sa zúčastniť na podobných výletoch a pútiach a spoznávať duchovné bohatstvo, dedičstvo a kultúru i v iných pravoslávnych

sv. vody, ktorá lieči ľudí z rôznych chorôb ešte dodnes. Od tohto času sa táto hora stala miestom podvihu mnohých mníchov, ktorí prichádzali pod blahodárny štít Presvätej Bohorodičky.

V tichosti, sprevádzaní svetlom sviečok, sme s veľkou pokorou pristúpili a poklonili sa stope Matky Božej. Od mnícha mlčky a tajomne strážiaceho túto svätyňu, sme prosiac o uzdravenie nášho tela i duše, prijali kalíštek tejto svätej vody.

Duchovná púť do Sväto - Uspenskej Počajevskej Lavry

krajinách.

Jedným zo spomínaných duchovných centier je Sväto - Uspenská Počajevská Lavra. Je to významné pútnické miesto, ktoré navštevuje mnoho pravoslávnych kresťanov, a ktoré sme si vybrali aj my, ako hlavný cieľ našej ďalšej cesty.

Keď nám o. Bohuslav oznámil plán a zámer našej púte, v chráme nastala zvláštna atmosféra, nakoľko sme práve o zmienenom monastieri čítali v našom časopise „Prameň“ a mnohí z nás zatúžili po navštívení týchto vzácných miest.

Vo večerných hodinách 14. septembra 2011 sa do nášho chrámu v Sobranciach schádzali pútnici z rôznych farností, aby sme sa pred cestou pomodlili a poprosili o Božie požehnanie. Každý bol plný očakávania, že sa nám naplní túžba navštíviť tieto posvätné miesta.

Skoro ráno sme po prebdení noci v autobuse uvideli na vysokej kamenistej hore, ktorá prevyšuje všetky okolité budovy, rozsiahlu Lavru.

Prvé naše kroky viedli do Uspenského chrámu, kde zástup ľudí stál pred jednou zo svätýň: Počajevskou divotvornou ikonou, ktorá sa nachádza v tomto chráme nad cárskymi dverami uložená v zlatom ráme.

Každý deň ikonu spúšťajú z ikonostasu a číta sa pred ňou Akafist, po ktorom veriaci môžu pristúpiť k ikone, pobožkať ju a úprimne sa pomodliť k Nebeskej Kráľovnej.

V Uspenskom sobore sa nachádza i uzdravujúca stopa Matky Božej.

Presväta Bohorodička sa v r. 1240 zjavila niekoľkým mníchom a pastierovi Jánovi.

Na mieste zjavenia zanechala odtlačok svojej svätej stopy. Od tejto chvíle z tohto miesta začal vyvierať prameň

sv. vody, ktorá lieči ľudí z rôznych chorôb ešte dodnes. Od tohto času sa táto hora stala miestom podvihu mnohých mníchov, ktorí prichádzali pod blahodárny štít Presvätej Bohorodičky.

V tichosti, sprevádzaní svetlom sviečok, sme s veľkou pokorou pristúpili a poklonili sa stope Matky Božej. Od mnícha mlčky a tajomne strážiaceho túto svätyňu, sme prosiac o uzdravenie nášho tela i duše, prijali kalíštek tejto svätej vody.

pokračovanie na str. 5.

dokončenie na str. 5.

Duchovná púť do Sväto - uspenskej Počajevskej Lavry (dokončenie)

V Počajevskej Lavre sa nachádza viacero chrámov, od Uspenského soboru sme po schodoch obklopených ikonami svätcov z dávnych storočí až po súčasnosť, zostúpili do „peščerného“ chrámu sv. Jóa, kde sú uložené neporušené ostatky (mošči) sv. Jóa a Amfilochija Počajevských. V r. 1659, za prítomnosti veľkého množstva veriacich, boli vybrané zo zeme neporušené ostatky sv. Jóa, ktoré sú dodnes uložené v striebornej rakve a každý deň sa odkrývajú, aby im mohli ľudia vzdať úctu. Za jeho zbožný život ho Hospodin preslávil zázrakmi ešte počas života. No mnohí sa modlili i nad jeho hrobom, prosili ho o pomoc a uzdravovali sa z rozličných chorôb.

Sv. Amfilochij dostal od Hospodina dar prozreteľnosti a uzdravovania chorých, vyliečil tisíce ľudí a mnohým pomohol. Celý jeho život bol službou Bohu a blížnemu.

V r. 2002 bolo vybrané zo zeme jeho neporušené telo a uložené v peščernom chráme sv. Jóa. Bolo pre nás nesmiernym duchovným zážitkom pobožkať a pokloniť sa svätým moščam týchto svätcov.

V chráme s pekným ikonopisom a za spevu počajevských mníchov sme sa v ťažko opísateľnej duchovnej atmosfére mlčky modlili a zapálili sviece za svojich blízkych.

Čaro našej duchovnej púte neustále dodávalo krásne počasie a teplé lúče slniečka, ktoré človeku vyčarili na tvári úsmev a pohodu. I to nás nabádalo k rozhodnutiu, vybrať sa do blízkeho skítu Svätého Ducha, vzdialeného od Počajevskej Lavry asi 4 km. Cestou sme sa zastavili na monašeskom cintoríne, kde nás pred mohylou sv. Amfilochija pomazal o. duchovný olejom z lampádky nad jeho už prázdny hrobom.

V skíte sme mali možnosť pokloniť sa v chráme sv. Serafima moščam mnohých svätých. Nebolo to len moščam, ale aj čudotvornému krížu sv. Nikitu Stolpnika, ikone sv. Serafima Sarovského, ktorá je napísaná priamo na kameni, na ktorom sa svätec modlil a v neposlednom rade plačúcej ikone svätých na ikonostase tohto chrámu. Sláva Bohu za možnosť, ktorú nám hriešnym doprial. V chráme Svätého Ducha, ktorý je horným chrámom Skítu, sme načerpali duchovných síl pri slúžení Vsenočného bdenija tamojších mníchov. Okrem pekného spevu sme v chráme obdivovali i zlatom vyzdobené ikonostas.

Po príchode do Lavry sme sa mnohí ešte aspoň na chvíľku vnorili medzi dav preplneného Uspenského soboru na večerných modlitbách v monastieri.

Kresťný chod, ktorým sa završuje večerné slúženie, bol vyvrcholením niekoľko hodinových bohoslužieb i nášho namáhavého dňa, ktorý v nás zanechal hlboké duchovné dojmy.

Skoro ráno sme boli svedkami nádherných chvíľ, keď sa v úplnom tichu a tme,

pri žiare sviečok a pokorných slovách mníšskych ranných modlitieb a spevov piesní oslavujúcich Matku Božiu, spúšťa Čudotvorná Počajevská ikona. Je ťažké opísať slovami, čo človek prežíva pri upätom pohľade, do ktorého sa tlačia slzy pokory a bázne pred Bohorodičkou.

Nasledujúci deň sme sa vydali k istočniku (prameňu) svätej Anny, kde nás čakal studený kúpeľ v 5 stupňovej vode. Pútnici sa s nádejou vnárali do blahodarných vôd, čerpajúc v nich tak potrebnú silu a zdravie, duševné i telesné.

V chráme pravej Anny sme počuli pár pútavých slov od jednej z mníšok monastiera sv. Anny o histórii monastiera, o vzniku uzdravujúceho prameňa i čudotvornej ikone sv. Anny, ktorá sa opakovane zjavovala na mieste vzniku monastiera, ktorého hlavný chrám je priamo nad prameňom liečivej vody.

Po krátkom oddychu sme pokračovali v našej ceste ďalej, do ženského monastiera v Gorodku, kde nás už čakal chutný obed. Po výstižnom a podrobnom predstavení monastiera jednou z tamojších sestier sme sa boli pokloniť vzácnej ikone v chráme Roždestva Christovho. Bolo pre nás zaujímavým a čímsi novým sledovať v chráme práve prebiehajúcu svätú tajinu manželstva. V duchu sme novomanželom priali len to najlepšie a po chvíľke sme v tichosti opúšťali chrám a následne i bránu monastiera.

Zavŕšením našej púte bola účasť na sv. liturgii v Sväto - trojickom sobore. V tomto chráme človek pociťuje tajomnú, duchovnú náladu, ktorú dopĺňa veľkolepý nádherný polijeľ (luster) a stroho pôsobiaci drevený ikonostas. Človek sa pred každou ikonou skláňa s úctou a rešpektom, uvedomujúc si svoju hriešnosť. Sprevádzaní anjelským spevom mníšského zboru, sme takmer bez pohnutia vnímali čaro tejto bohoslužby

a pristúpili k prijímaniu svätých tajín.

Táto sv. liturgia sa vpísala kdesi hlboko do našich sŕdc a v ušiach nám dlho zneli jej krásne spevy.

Na duchovnej púti človek vynaloží mnoho námahy, no konečný pocit je nenahraditeľný. Povzbudí a osvieži dušu človeka. Svetlo horiacich sviečok, neustále horiace lampádky, nádherný ikonopis a ešte krajší spev mníšského zboru, v nás zanechali nezabudnuteľné zážitky.

Ďakujeme Bohu, že sme sa mohli zúčastniť tejto púte, kde sme sa cítili ako jedna veľká rodina. Verme, že sa spolu na podobnej ceste za poznávaním ďalších duchovných miest opäť stretneme.

matuška Juliana Seničová

Dokončenie zo str. 3 - 4., Komuniké zo stretnutia predstaviteľov...

Predstavitelia 7 pravoslávnych cirkví uvítali oživenie koncilárneho života Cirkvi v posledných rokoch a vyjadrili nádej, že predsňmový proces v prvý čas povedie k celopravoslávne snemu, na ktorom môžu byť preriešené dôležité cirkevné otázky.

Tento snem by mal byť veľmi pozorne pripravený nielen po stránke obsahovej, ale tiež po stránke procedurálnej. Na sneme je potrebné počuť hlas každej z miestnych cirkví. Z tohto dôvodu je pri prijímaní uznesení nevyhnutné, tak ako to bolo aj skôr, sa striktnie držať princípu konsenzu, tak v procese príprav, tak na sneme samom.

Účastníci stretnutia zdôraznili, že snem by mal kompletne odpovedať na výzvy súčasnosti. Snem by mal v plnej miere zodpovedať dogmatickej a kanonickej tradícii, a nevnašať nijaké novosti, ktoré by ohrozovali jednotu svätej Cirkvi.

Sviatok sv. veľkomočenice Kataríny v Nižnej Rybnicy

O živote sv. veľkomočenice Kataríny sa dozvedáme len z tradície. Vieme, že žila v egyptskej Alexandrii v r. 290 - 311/313 a bola dcérou kráľa Kosta. Bola neobyčajne krásna a vzdelaná. Významným zlomom v jej živote bolo stretnutie s mníchom, ktorý jej rozprával o Isusovi. Jeho rozprávania ju doviedlo k rozhodnutiu, že odmietla syna cisára Maximina, s ktorým ju bez jej vedomia tajne zasnúbila matka, a zasvätil svoj život len Isusovi Christovi.

Krátko po krste Kataríny sa v Alexandrii konali slávnosti obetovania pohan-ským božstvám. Katarínu tiež vyzvali, aby bohom priniesla žertvu. Katarína tam šla, aby pred cisárom Maximinom zvestovala Christa a ukázala, že pohanskí bohovia sú len neživými modlami. Svojou výrečnosťou sa jej podarilo dostať do úzkych nielen cisára, ale aj 50-tich najlepších filozofov, ktorých najal, aby ju usvedčili z omylov, a nakoniec i títo prijali Christa. Rozzúrený cisár Maximinus dal všetkých upáliť na hranici. Katarínu zajali a vrhli do žalára, kde podstúpila kruté mučenie - bola bičovaná, lámaná na kolese obitým kľincami, ktoré sa však

nedeľu o 15: 00 hod. slúži Akafist pred jej sv. ostatkami.

Aj tohto roku sa v dňoch 23. – 24. novembra v nižno - rybnickom chráme zišla hŕstka veriacich a ctiteľov sv. veľkomočenice Kataríny, aby pri spoločných modlit-

Pokiaľ žije viera, bude žiť aj svätá pravoslávna Rus

POJAS PRESVÄTEJ BOHORODIČKY V RUSKU

19. novembra 2011 bola do chrámu Christa Spasiteľa v Moskve privezená vzácna pravoslávna svätýňa Vátopedského monastiera zo Svätej Athoskej Hory – Pojas (pás) Presvätej Bohorodičky. Podľa tradície si Diva Mária tento pás zhotovila sama a nosila ho v dobe tehotenstva.

Už mesiac vopred putovala táto svätýňa celým Ruskom, od Vladivostoku na ďalekom východe, na západ do Kaliningradu, na sever do Norilsku a na juh do Volgogradu, Stavropola, Rostova na Done. Návštevou Moskvy sa zavŕšila púť tejto Bohorodičkej svätýne, ktorá urobila veľký kríž nad Ruskom, aby Matka Božia požehnala svoj národ.

Táto udalosť sa bezpochyby stala bezprecedentnou v novodobých dejinách Ruska. Ako sa vyjadril patriarcha moskovský a celej Rusi Cyril: „Príchod Pojasu Presvätej Bohorodičky do Ruska ukázal nielen pevnosť a silu pravoslávnej viery, ale aj silu svätej Rusi. ... Skúšky 20. stor. nám vzali veľa z toho, čo bolo silou a slávou nášho národa. Zoslabla viera a degradovali sa niektoré stránky nášho verejného života. Privezenie Pojasu Bohorodičky nám nečakane odkrylo možno najsilnejšie a najväčšie, čo sa zachováva v živote národa – neochvejnú, vreľú a úprimnú vieru ľudí. A pokiaľ žije táto viera, bude žiť aj sväté pravoslávne Rusko“.

Ako je známe, táto pravoslávna svätýňa, ktorá je uložená vo Vátopedskom monastieri na Athose, už vyše dvesto rokov neopustila územie Grécka a v Rusku sa nachádza prvý krát.

dolámalo (preto sa na ikonách znázorňuje so zlomeným kolesom) a dlhé dni ponechaná bez potravy. Vždy sa však zázračne uzdravila. Cisár, zdesený jej zázrakmi, ju dal napokon sť ať mečom.

Ako nám hovorí tradícia, pozostatky veľkomočenice Kataríny zázračne anjeli preniesli na horu Sinaj, kde sú dodnes uložené v pravoslávnom monastieri sv. Kataríny.

V r. 2009 s blahoslovením Vysokopreosviateného vladyku Juraja, arcibiskupa michalovsko - košického, bola časť sv. ostatkov sv. veľkomočenice Kataríny uložená aj v chráme Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Nižnej Rybnici, kde sa každú druhú

bách vyprosili skrze jej príhovor hojné Božie požehnanie do svojho života.

V predvečer sviatku sme sa stretli, hoc nie vo veľkom počte, ale v spoločensťve viery, s modlitbou akafistu pred sv. ostatkami sv. Kataríny. Akafist slúžili - miestny duchovný Dušan N. Tomko spolu so sobranským arcidekanom, o. ekonómom Mariánom Čičvákom, správcom PCO Úbrež. Toto naše malé modlitebné stretnutie sme zakončili príjemnými chvíľami pri rozhovore v chráme, koláči a teplom čaji, ktorý v tomto chladnom čase padol akurát vhod.

V samotný deň sviatku sme sa znova stretli na sv. liturgii, kde mnohí pristúpili k sv. tajine Pokánia a Eucharistie. Liturgiu spolu s miestnym duchovným slúžili - prot. Peter Bzik, správca PCO Šamudovce a sobranský arcidekan, o. Marián Čičvák, ktorý sa v kázni prihovril veriacim.

Nech by Všemilostivý Hospodin, aj skrze príhovor Svojej svätej veľkomočenice Kataríny, nám všetkým požehnal tak silnú túžbu po Bohu a viere, čistú lásku k Nemu, lásku, ktorá je ochotná aj trpieť, takú, akou k Nemu horela sv. Katarína, aby sme sa raz, skrze túto lásku a vieru, s Bohom tešili vo večnej blaženosti. **Svjataja velikomučeni-ce Jekaterino, moli Boha o nas!**

jerej Dušan Nikodim Tomko

Vsenočné bdenie v michalovskej katedrále k dňu sv. Nektária

Veriaci michalovskej farnosti a mnohí ďalší pravoslávni kresťania mali možnosť uctiť si pamiatku obľúbeného svätého 20. stor., sv. Nektária, biskupa pentapolského, eginského divotvorcu (+1920), v predvečer svätcovho sviatku dňa 8. 11. 2011 pri bohoslužbách vsenočného bdenia v michalovskej katedrále.

Bohoslužbám večerne s lítiou, utrene a sv. liturgiou predsedal vladyka Juraj spolu

s ďalšími duchovnými eparchie.

Počas liturgického slávania, kedy boli Bohu na príhovor sv. Nektária predkladané prosby za chorých, najmä za tých, čo trpia onkologickými chorobami, malo množstvo veriacich, ktorí zaplnili michalovskú katedrálu, možnosť uctiť si sv. ostatky pentapolského biskupa a poprosiť ho o požehnanie pre seba a svojich blízkych.

Sv. Ján a Martin Milostiví v Košiciach

Košíc Vysokopreosviatený vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko-košický.

Modlitebné bdenie bolo zavŕšené liturgiou sv. Jána Zlatoústeho.

V homílii vladyka Juraj priblížil význam dvoch svätcov - sv. Jána, patriarchu alexandrijského a sv. Martina, biskupa z Tours, pri šírení a upevňovaní kresťanstva v prvých dobách, kedy kresťanstvo prežívalo neľahké obdobie.

Títo dvaja svätci, uviedol vladyka, sú nám príkladom v prejavovaní milosrdenstva voči biednym a chudobným, ale aj tým, ktorí sa dnes nachádzajú na okraji spoločnosti. Každý človek je

V noci z 25. na 26. novembra 2011 sa uskutočnilo v Katedrálnom chráme v Košiciach Vsenočné bdenie v česť sv. Jána a Martina, milostivých.

Spolupatrom košického chrámu je sv. Ján milostivý, alexandrijský patriarcha, ktorého ostatky v túto noc priniesol do

Božím obrazom a nezáleží na tom ako vyzerá, alebo aké postavenie zaujíma.

Kresťanstvo je dôležité pre dnešok aj z tohto sociálneho aspektu.

Tí, ktorí sa zúčastnili Vsenočného bdenia, odchádzali do svojich domov duchovne posilnení.

Za všetko patrí Sláva nášmu trojjedinému Bohu!

Malé čiastočky pojasu sú uchovávané na Cypre, v Gruzínsku a Taliansku. Podľa mnohých svedectiev pojasa matky Božej už mnohokrát pomohol chorým, zastavoval epidémie, kriesil mŕtvych., je veľkou duchovnou nádejou neplodných párov, keď mnoho ráz po vrúcnej modlitbe k Matke Božej privedli na svet zdravé deti.

Aj mnohí veriaci v Rusku dnes svedčia o hojnej blahodatnej pomoci Bohorodičky cez jej sv. pojasa, ktorému sa prišlo pokloniť okolo 4 miliónov veriacich (len vyše 800 tisíc v samotnej Moskve, kde v zástupe, v daždi a zime, čakali v priemere 23 hod.).

27. novembra bol Pojas Presvätej Bohorodičky prevezený späť do Vatepedskeho monastiera.

Ľudia k tejto svätyni prichádzali s rôznymi prianiami, v prvom rade s prosbou o zdravie, duchovné očistenie seba i svojich blízkych, za pokoj v krajine, vo svete.

Ako sa vyjadril patriarcha Cyril: „Žiadnymi ľudskými argumentami, zvlášť, ak vychádzajú zo zatemneného rozumu a z našej mravne skazenej prirodzenosti, sa nedá vysvetliť to, čo tak silne ľudí priťahuje k tejto relikvii. Vysvetlenie snáď prináša iba hlas ľudského srdca, ktoré cíti, že tam, kde je svätosť, tam je i Boh“.

Aktuality zo života Michalovsko-košickej eparchie

PORADA DUCHOVNÝCH MICHALOVSKO - KOŠICKEJ EPARCHIE

V utorok, 29.11.2011, sa v priestoroch arcibiskupského úradu v Michalovciach uskutočnila porada duchovných michalovsko-košickej arcidiecézy. Hlavným bodom programu bolo prerokovanie otázky paschálie, vzhľadom na to, že v r. 2012 bude odlišné slávenie východnej a západnej paschálie.

V úvode vладыka Juraj vysvetlil ek-léziologickú podstatu jednotného slávenia Paschy, ktorá spočíva v tom, aby aj michalovsko-košická arcidiecéza slávila najvýznamnejší sviatok v roku Paschu, so všetkými miestnymi pravoslavnými cirkvami a zároveň zdôraznil, že ten istý názor mu bol tlmočený Jeho Svätosťou, moskovským patriarchom Cyrilom, počas jeho nedávnej návštevy v Moskve. K téme sa rozprúdila široká diskusia, počas ktorej sa správcovia jednotlivých farností vyjadrili k situácii ohľadne slávania Paschy na svojich farnostiach a bola posúdená aj celková situácia v eparchii.

V závere diskusie vладыka a vedenie arcibiskupského úradu duchovným správcom predložili možnosť vytvorenia dočasných „spádových oblastí“, kde by bolo možné vykonať posvätenie veľkonočných jedál (košíkov) podľa západnej paschálie, pričom liturgický cyklus farností by plynul podľa paschálie východnej.

Nakoľko počas diskusie väčšina duchovných požadovala jednotný kolegiálny postup, riešenie tohto problému bolo ukončené hlasovaním s výsledkom, že dvaja duchovní boli za posvätenie veľkonočných jedál v „spádových oblastiach“ podľa západnej paschálie a ostatní boli za jednotné slávenie Paschy, vrátane svätenia jedál, podľa východnej paschálie s tým, že im svedomie neumožňuje žehnať veriacim narušenie pôstneho obdobia.

Vладыka Juraj sa zaviazal rešpektovať toto soborné (konciliárne) stanovisko svojich kňazov a súčasne ich vyzval, aby toto spoločné stanovisko vysvetľovali svojim veriacim. Porada sa ďalej zaoberala ďalšími otázkami cirkevného života.

Pamiatka zosnulých a panychída na hrobe michalovského vладыka Cyrila

V utorok, 1. 11. 2011, v deň na Slovensku tradičnej pamiatky zosnulých, michalovsko - košický arcibiskup Juraj vykonal sv. liturgiu v michalovskej katedrále, počas ktorej boli prinášané prosby za pokoj duší zosnulých Božích služobníkov, všetkých duchovných a veriacich michalovsko - košickej eparchie, najmä jej biskupov.

V odpoľudňajších hodinách vладыka Juraj viedol zádušné bohoslužby na michalovskom mestskom cintoríne. Večer sa vладыka modlil spolu s archim. Serafimom (Šemjatovským) a miestnymi veriacimi nad hrobom svojho predchodcu, vладыka Cyrila v Zemplínskej Širokej.

Nový diakon michalovsko - košickej eparchie

V nedeľu, 13. 11. 2011, v deň sviatku sv. Jána Zlatoústeho, prijal v michalovskej katedrále hypodiakon Mgr. Marek Gubík, z rúk michalovsko - košického arcibiskupa Juraja, diakonské svätenie. Otec diakon Marek je absolventom PBF v Prešove, je ženatý a s manželkou diakonisou Sofiou majú syna Simeona. Novému duchovnému vyprosujeme Božie požehnanie na mnohaja i blahaja lita!

Tretia etapa freskovej výzdoby michalovskej katedrály

V predposlednom novembrovom týždni sa v michalovskej katedrále začala tretia etapa ikonografickej freskovej výzdoby.

V priebehu prvej etapy, ktorá prebiehala na jar uplynulého roku, boli urobené fresky nebeskej sv. liturgie a portréty sv. biskupov v oltárnej časti chrámu, a zároveň bola uskutočnená základná výzdoba chrámovej lode; na jar tohto roku boli vyma-

ľované čelné steny chrámoveho chóru freskami znázorňujúcimi vyslanie sv. Cyrila a Metoda na Moravu sv. patriarchom Fótiom Veľkým, prijatie sv. solúnskych bratov sv. kniežaťom Rastislavom, ikony sv. Václava, Ľudmily a biskupa Martina z Tours. V priebehu tretej etapy má byť vymaľovaná pravá časť chrámoveho chóru ikonami sv. Štefana Uhorského, sv. mučeníkov a sv. obnoviteľov Pravoslavia na Slovensku. Fresková výzdoba michalovskej katedrály je hradená zo sponzorských darov pravoslávnych mecenášov z Moskvy.